

eul_wid: ojc-ad

Ρουφος ὁ Ἐφέσιος · Rufus of Ephesus

On Parts of the Human Body

Περὶ Μερῶν τοῦ Ἀνθρωπίνου Σώματος

Period: Ῥωμαϊκή [Roman](#)
Dialect: Κοινή τεχνική [Technical Koine](#)
Domain: Ἱατρική [Medicine](#)
Format: Πραγματεία [Treatise](#)

ΑΝΕΠΙΓΡΑΦΟΝ. ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΟΜΗΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΜΟΡΙΩΝ. Παραδόντες τὴν τῶν ἔξωθεν θεωρουμένων ὀνομασίαν, ἐξῆς νῦν ἐπὶ τὴν τῶν ἐντοσθίων μεταβαίνωμεν γνῶσιν· * ἔοικε γὰρ κατὰ τοὺς σοφοὺς οἰοῦναι μικρὸς κόσμος ὁ ἄνθρωπος, ἀντίμιμος τῆς οὐρανίου τάξεως, ποικίλην ἔχων δημιουργίαν ἀποτελεσμάτων ἐν τε τῇ τῶν μερῶν κατασκευῇ, καὶ τῇ τῶν ἔργων ἐκβάσει· παιδευτέον οὖν καθάπερ τὰ ἄλλα τὰ κατὰ τὴν ἱατρικὴν, οὕτως δὲ καὶ τὰ κατὰ ἀνατομὴν θεωρήματα.

- ² Τῆς οὖν τέχνης ἀρχὰς διδασκαλίας οἰοῦναι ὑποβάθραν ποιούμενοι, ἐκθησόμεθα ἢν παρέσχε τοῖς μέρεσιν ἢ φύσις θέσιν τε καὶ ὀνομασίαν. Ἐν τῇ κεφαλῇ τοίνυν περιέχεται κατὰ τὴν κοιλότητα τοῦ κρανίου σὺν ταῖς περὶ αὐτὸν μήνιξις ὁ ἐγκέφαλος, κατὰ σύγκρισιν πρὸς τὰ ἄλλα τῶν ζώων ὡς ἐπὶ ἀνθρώπου μείζων ὑπάρχων· ἀθαρρώδης καὶ γλίσχρος τὴν σύγκρισιν, καὶ διάλευκος, ὑπὸ ᾧ πρὸς τὸ ἰνίον τέτακται ἡ λεγομένη παρεγκεφαλὶς.
- ⁴ Τῶν δὲ μηνίγγων, ἡ μὲν τίς ἐστι προστυπὴς τῷ τοῦ κρανίου ὀστέῳ, ἡ καὶ σφυγμικῶς κινεῖται· δευτέρα δὲ ἡ περὶ αὐτὸν ἡ σκέπουσα τὸ λελυμένον αὐτοῦ καὶ διακατέχουσα τὴν σύστασιν.
- ⁵ Αὗται δὲ εἰσι νευρώδεις καὶ ὑμενώδεις, ποσὴν τε αἴσθησιν ἔχουσαι, καὶ πλοκάς ἀγγείων. Ἀκίνητος μὲν ἡ ἐνδοτέρω, εὐκίνητος δὲ καὶ παχυτέρα ἡ ἐπάνω.
- ⁷ Ἀπὸ δὲ τοῦ ἐγκεφάλου γίγνεται ἀπόφυσις τοῦ μυελοῦ διικνουμένη διὰ τοῦ τρήματος τοῦ κρανίου κατὰ τὸ ἰνίον, καὶ διὰ τῆς τῶν σφονδύλων κοιλότητος διοχετευομένη διὰ πάντων ἄχρι τοῦ τελευταίου, οὐκ ἰδίᾳ σύστασις, ἀλλὰ ἀπόρροια ἐγκεφάλου· καλεῖται δὲ νωτιαῖος μυελός.
- ⁸ Ἐκφύσεις δὲ εἰσι πόρων ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου διήκουσαι νευρώδεις κατὰ ἕκαστον αἰσθητήριον, οἷον ὤτα, ῥίνας, καὶ τὰ λοιπά. —Μία δὲ ἀπὸ βάσεως φέρεται ἔμπροσθεν ὡς διηρημένη διχῇ, προκύπτει τε εἰς ἑκάτερον τῶν ὀφθαλμῶν κατὰ τὴν λεγομένην πυελίδα καὶ βοθρώδῃ κοιλότητι τοῦ προσώπου, παρὰ ἑκάτερα τῆς ῥινός, ἔνθα ἡ τῶν χιτῶνων τῶν τὸν ὀφθαλμὸν συνυφαγκότων πλοκὴ γέγονε τοιαύτη.
- ¹⁰ —Ἦν δὲ πρὸ πάντων τεταγμένος, ἀπὸ μὲν τῆς τάξεως ὠνόμασται πρῶτος· ἀπὸ δὲ τῆς χροιάς, λευκός· καλεῖται δὲ ὁ χιτῶν πρῶτος λευκός· [ὁ] αὐτὸς καὶ κερατοειδής, ἥτοι διὰ τὴν εὐτονίαν, ἢ διὰ τὸ λάμπειν τὸ παρακείμενον ὑγρὸν ἔνδοθεν ὡς διὰ κέρατος, ἢ διὰ τὸ κέρατι παραπλησίως εἰς κτηδόνας ἀναλύεσθαι.

- Δεύτερος δὲ χιτῶν ἔστι προστυπὴς τῷ πρώτῳ γενόμενος κατὰ προσάρτησιν ἄχρι τῆς λεγομένης στεφάνης, ὃς κατὰ τὴν ἑαυτοῦ μεσότητά διάστασιν σώζει, καὶ τέτρηται κυκλοτερῶς.
- 12 Τὸ δὲ τετρημένον σῶμα, λεῖον μὲν ἔστιν ἔξωθεν, κατὰ δὲ προσπίπτει τῷ κερατοειδεῖ· δασὺ δὲ ἀπὸ τῶν ἀπεστραμμένων, ὥς φησιν Ἡρόφιλος, δορᾷ ῥαγὸς σταφυλῆς ὅμοιον, καταπεπλεγμένον ἀγγεῖοις.
- 13 Καλεῖται δὲ δεύτερος μὲν τῇ τάξει, τετρημένος δὲ ἀπὸ τῆς κατασκευῆς, καὶ ῥαγοειδὴς ἀπὸ τῆς ἐμφορείας, καὶ χοριοειδὴς, ὥς ὁμοίως χορίῳ κατηγγειωμένος.
- 14 Ὁ δὲ τρίτος ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πόρου προελθὼν περιέχει ὑγρὸν [ῥοῦ] τῷ λευκῷ παραπλήσιον, καλούμενον ὑαλοειδές.
- 15 Ὅστις δὲ λεπτὸς ἄγαν οὗτος· καλεῖται δὲ ἀπὸ μὲν τῆς τοῦ ὑγροῦ πήξεως, ὑαλοειδής· ἀπὸ δὲ τῆς λεπτότητος, ἀραχνοειδής· ἀμφιβληστροειδής δὲ διὰ τὴν τῶν ἀγγείων καταπλοκὴν καὶ τὸ σχῆμα· ἀπὸ γὰρ στενοῦ εἰς πλάτος ἀνευρύνεται, καὶ κοιλαίνεται πρὸς παραδοχὴν τοῦ τετάρτου χιτῶνος ὃς ὑγρὸν περιέχει κρυστάλλῳ παραπλήσιον, οὗ τὸ μὲν ἥμισυ προκύπτει συνεχῆς ὑπάρχον τῷ τοῦ δευτέρου τρήματι· τὸ δὲ ἥμισυ σύγκειται τῷ ἀραχνοειδεῖ. ^[5]
- 16 Οὗτος τοίνυν κέκληται δισκοειδής, καὶ φακοειδής ἀπὸ τοῦ σχήματος· κρυσταλλοειδής δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ ὑγροῦ πήξεως.
- 17 Τοῦτον δὲ οὐκ ἀξιούσι τινες χιτῶνα ὀνομάζειν· ἐπίπαγον δὲ τινὰ ὑμενώδη λέγουσιν εἶναι.
- 18 —Ἐξῆς μετιτέον ἐπὶ τὰ ἐν τῷ στόματι παρακείμενα.
- 19 Ἡ μὲν οὖν γλῶσσα θεωρεῖται περιφερὴς τῷ σχήματι, ἀπὸ πλάτους εἰς στενὸν καταλήγουσα, ἐρρίζωμένη ἀπὸ φαρυγέθρου, σαρκώδης τὴν σύγκρισιν καὶ ποσῶς νευρώδης, κινουμένη εἰς τε μάσησιν τῶν σιτίων, καὶ τὴν τῆς καταπόσεως ἐνέργειαν, ἔτι τε τὴν τῆς ἐνάρθρου φωνῆς γένεσιν, τὸν ἐκπεμπόμενον ἀέρα σχηματίζουσα κατὰ τὴν τῆς ψυχῆς ἐπίστασιν, αἰσθήσεως μετέχουσα τῆς γευστικῆς. ^[5]
- 20 Κατὰ δὲ τὴν βάσιν ταύτης ἐκπεφυκυῖα τυγχάνει ἡ ἐπιγλωσσίς, οἷονεὶ γλῶσσα μικρὰ ἐπάνω τοῦ πλάτους ἐνεστῶσα κατὰ τὴν φάρυγγα, ἐκ βάσεως πλατυτέρας εἰς στενὸν ἀπολήγουσα, χονδρώδης τὴν σύγκρισιν, κατὰ τὴν πρὸς τὸν φάρυγγα συγγένειαν, ἢ τῆς μὲν τραχείας ἀρτηρίας πῶμα γίγνεται, τῆς δὲ εἰς τὸν στόμαχον παραπομπῆς ὁδός. ^[5]
- 21 Ἐπὶ δὲ τῆς ἐπιγλωσσίδος ἄνωθεν ἐκκρεμὴς ἐπίκειται ἡ κιονίς, ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν μερῶν ἐκπεφυκυῖα κατὰ τὰ τῆς ὑπερώας τρήματα, ἢ καὶ σταφυλὴ καλεῖται, ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄκρον ἐμφορείας, οὐ σπουδαίαν τινὰ παρεχομένην χρεῖαν· διὸ οὐδὲν ἐμποδίζονται οἱ ταύτην ἀποτμηθέντες. Ἐνδοτέρῳ δὲ τῆς γλώττης ἐξ ἑκατέρου μέρους κεῖται προστυπὴ [τὰ] παρίσθμια, ἐξ τὸν ἀριθμὸν ὄντα, ἀδενώδη τὴν σύγκρισιν, καὶ ποσῶς περιφερῆ, εὐτρεπτα, εὐαπόλυτα, ὑμενίοις προσειλημμένα προσαρτέσι κατὰ βάθος, ὧν τὰ μὲν τέσσαρα ἐξ ἑκατέρου μέρους θεωρεῖται· τὰ δὲ δύο ἐστὶν ἀφανέστερα. ^[5]
- 23 Παρίσθμια δὲ λέγεται ἀπὸ τοῦ ἐν στενῷ πόρῳ κεῖσθαι· οἱ γὰρ ἀρχαῖοι τὰ στενὰ ἰσθμοὺς ἐκάλουν· καλοῦνται δὲ καὶ ἀντιάδες ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν διάνοξιν τοῦ στόματος ἀλλήλαις ἐναντίας φαίνεσθαι, καὶ μάλιστα ὅταν φλεγμαίνωσιν. Ἐντεῦθεν δὲ ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν μερῶν καὶ τῆς γλώσσης ἐκφύονται δύο εἰς βάθος πόροι· ὧν ὁ μὲν ἔμπροσθεν καλεῖται φάρυγξ· μεταξὺ δὲ τούτου καὶ τῶν τοῦ τραχήλου σφονδύλων, στόμαχος. ^[5]
- 25 Καὶ ὁ μὲν φάρυγξ χονδρώδης τυγχάνει, καὶ ἀναπετὴς κατὰ τὴν περιφέρειαν, ἐκ μὲν τῶν ἄνω πλατύτερος ὑπάρχων, ἐκ δὲ τῶν κάτω στενότερος· προϊὼν δὲ κατὰ τὰς κλεῖς καὶ τὸ ἀντίστερνον, τοῦ πλεύμονος ἐκφύεται μέσος, καὶ καταπλέκει τοῦτον τοῖς καλουμένοις βρογχίοις.

- 26 Τραχεῖα δὲ ἀρτηρία κέκληται οὗτος ἀπὸ τοῦ τετραχύνθαι· βρόγχος δὲ ὑπὸ ἐνίων εἰς πάροδον γεγονὼς τοῦ κατὰ ἀναπνοὴν ἐλκομένου πνεύματος καὶ φωνῆς γένεσιν.
- 27 Ἐξήρτηται δὲ ἀπὸ αὐτοῦ ὁ πλεύμων σομφός τε καὶ ἀραιός, περιεχόμενος τῷ κύτει τοῦ θώρακος, σφαιροειδής, καὶ μύουρος τὸ σχῆμα, διαιρούμενος εἰς λοβούς πέντε, τὴν χροῖαν τεφρὸς καὶ ὑπόλευκος, ἀεικίνητος, χώνης τρόπον ἐπέχων εἰς δίοδον τοῦ πνεύματος· τὸ γὰρ διὰ φάρυγγος ἀγόμενον εἰς τὰ βρογχία διὰ τῶν ἀραιωμάτων αὐτοῦ εἰς τὰ κενὰ τοῦ θώρακος δίεισι, καὶ πάλιν εἰς τὰ ἔκτος ἀπὸ τούτου διαπέμπεται τοῖς κατὰ φύσιν πόροις. Ἐκατέρωθεν τε προϋπέσταλται τοῖς ὑποχονδρίοις ὃ τε σπλὴν καὶ τὸ ἥπαρ, ἃ κεῖται ὑπὸ τὸν πλεύμονα· ἀλλὰ τὸ μὲν ἥπαρ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος μᾶλλον προσηρτημένον τῷ διαφράγματι, ἐκ τῶν ὀπισθεν μερῶν ὠγκωμένον, ἐντομαῖς λοβῶν τεσσάρων ἢ πέντε διασπασμένον, φακῶδες τὴν χροῖαν, ἐπὶ τὸ ἐνερευθέστερον· φλεβωδέστερον δὲ τὴν σύγκρισιν, καθὼ καὶ αἱματῶδες τῇ συστάσει. ^[5]
- 29 Τῶν φλεβῶν δὲ τὰ τὴν κοίλην φλέβα τῇ διὰ τοῦ διαφράγματος ἐπὶ τὴν καρδίαν συνάπτοντα στόματα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων εἴρηται καὶ πύλαι.
- 30 Ὑπὸ δὲ τὸ κεκυρτωμένον μέρος ἔχει προσπεφυκὸς ἀγγεῖδιον κύστει παραπλήσιον, νευρώδες, χολῆς περιεκτικὸν τοπικῶς ἐν αὐτῇ γενομένης· ἀπὸ οὗ δὴ καὶ πόρος νευρώδης τείνει διὰ τοῦ μεσεντερίου ἐπὶ τὰ ἔντερα, διὰ οὗ κατὰ βραχὺ διηθεῖται ἡ χολὴ εἰς τὰ ἔντερα, καὶ ἐπιχρώννυσι τὸ κόπριον, καὶ πρὸς τὴν ἀπόκρισιν αὐτοῦ προθυμίαν παρέχεται· οὗ διαφραγέντος καὶ τὸν ἥκτερον συμβαίνει γίνεσθαι, τῆς χολῆς ἀναχεομένης εἰς τὸν ὄγκον· διὸ λευκὰ καὶ ἀργιλώδη τὰ διαχωρήματα φέρεται. ^[5]
- 31 —Ὁ δὲ σπλὴν ἐναντίως τέτακται τούτῳ, παρεκτεινόμενος ἐπὶ μῆκος, ἀνθρωπίνῳ ἴχνει [ἐμφερέως]· ἐκ μὲν τῶν ἄνω περιφερῆς καὶ ἐρρώμενος, ἐκ δὲ τῶν κάτω συναγόμενος καὶ ἰσχνός, τοῖς μέσοις δὲ στενούμενος, τρυγῶδης τὴν χροῖαν, χαῦνος τὴν σύγκρισιν καὶ ἀραιός, ἀγγεῖων ἔχων καταπλοκὴν, ἄπρακτος καὶ ἀνενέργητος. ^[5]
- 32 —Προσείληπται δὲ τοῖς λοβοῖς τοῦ πλεύμονος ἡ καρδία, κειμένη ἐν τῷ θώρακι, καὶ κατὰ τὴν μεσότητα, μᾶλλον εἰς τὰ ἀριστερὰ νεύουσα, καὶ κατὰ τὸν εὐώνυμον μαστὸν τεταγμένη, τῷ σχήματι στροβιλοειδής, καὶ ἀπὸ πλατείας βάσεως εἰς κορυφὴν συννεύουσα κωνοειδῶς, τὴν δὲ σύγκρισιν μυώδης τε καὶ νευρώδης, παλλομένη συνεχῶς σφυγμικῷ κινήματι, μεσόκοιλος, ἔχουσα κοιλίας δύο αἰσθητὰς ἐν αὐτῇ· τὴν μὲν ἐν δεξιοῖς λεγομένην αἱματικὴν, διὰ τὸ πλείονος αἵματος εἶναι περιεκτικὴν, τὴν δὲ ἐν τοῖς εὐωνύμοις, καλουμένην πνευματικὴν, διὰ τὸ πνεῦμα πλέον ἐμπεριέχειν, ἢ καὶ κινεῖται κατὰ παράθεσιν τοῦ πνεύματος, ὑμέσι παρὰ ἑκάτερα πλατέσι κεκρημένη ὠτοειδέσι, διὰ τὸ περὶ αὐτὴν ὠτοειδῶς ἐσχηματίσθαι. ^[10]
- 33 Ἐκφύεται δὲ ἀπὸ αὐτῆς ἀγγεῖα πλείονα, φλέβες τε καὶ ἀρτηρίαι, ἀπὸ ὧν τὸ ὅλον καταγγειοῦται σῶμα.
- 34 Περικεῖται δὲ τῇ καρδίᾳ ὕμην λεγόμενος περικάρδιος, νευρώδης τυγχάνων καὶ λεπτός, κινήσει κεκρημένος τῇ ἀπὸ καρδίας εἰς αὐτὸν διαδιδομένη.
- 35 —Ὁ δὲ τούτων ἀπάντων περιεκτικὸς θώραξ σύγκειται μὲν ἐκ χόνδρων καὶ ὀστέων τῶν κατὰ τὰς πλευρὰς καὶ τὸ ἀντίστερνον· μετείληφε δὲ καὶ νεύρων καὶ σαρκῶν· καὶ ἔξωθεν μὲν ἐστὶ σαρκωδέστερος, ἔσωθεν δὲ νευρώδης, κατὰ ἃ πρόσκειται τῷ ὑπεζωκότι.
- 36 Τὸ δὲ διάφραγμα διάκειται παρατεταμένον τῷ θώρακι λοξὸν κατὰ τὰ ἀπολήγοντα τῶν πλευρῶν. Ὠνόμασται δὲ διάφραγμα ἀπὸ τοῦ διαφράσσειν τὰ ἐν τῷ θώρακι κείμενα σπλάγχνα.
- 38 —Ἐκ μὲν οὖν τῶν ἄνω μερῶν, ὡς ἔφαμεν, συνεκφύεται τῇ τραχεῖᾳ ἀρτηρίᾳ παράλληλον θέσιν ἔχων ὁ στόμαχος, ἀρχόμενος μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν τόπων, οὐχ ὁμοίως δὲ τερματιζόμενος τῷ

φάρυγγι· σαλπιγγοειδής δὲ κατὰ τὴν εὐρύτητα, ἄνω μὲν στενότερος ὑπάρχων, κάτω δὲ πλατύτερος, κατὰ ἃ συνάπτει τῇ κοιλίᾳ· τὴν σύγκρισιν νευρώδης τυγχάνων. ^[5]

39 Ἔργου δὲ ἡγεῖται τοῦ τῆς καταπόσεως τῆς τροφῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς τούτων δὲ τὴν ἐπιζήτησιν διὰ ἑαυτοῦ ποιεῖται τυγχάνων αἰσθητικώτατος.

40 Ἡ δὲ γαστήρ ἀποφυομένη τούτου, κεῖται μὲν κατὰ τὴν μεσότητα τοῦ διαφράγματος, εἰς τὰ εὐώνυμα δὲ μᾶλλον νενευκυῖα, ἀπὸ στενοῦ τοῦ στομάχου εἰς πλάτος κοιλαινομένη· καὶ τὸ μὲν περὶκυρτον αὐτῆς ἕξω πρὸς τὸ ἐπιγαστριον· τὸ δὲ ἔνσιμον πρὸς τὴν ῥάχιν· νευρωδεστέρα δὲ μᾶλλον τοῦ στομάχου, καὶ πλατυτέρα, τετραχυσμένη τὰ ἔνδον οὐχὶ λίαν, διεσταλμένη καὶ συμπίπτουσα τῇ τῆς τροφῆς εἰσόδῳ τε καὶ ὑποχωρήσει, πρὸς ὑποδοχὴν σιτίων γεγονυῖα. — Ἀπὸ δὲ ταύτης ἐκφύεται τὰ ἔντερα ἐλικηδὸν εἰλημένα πρὸς παραδοχὴν τῶν [ἐκ] τῆς κοιλίας ὑποβιβαζομένων σιτίων, ὧν εἷς μὲν πόρος ἀπὸ τῆς ἐκφύσεως αὐτῆς ἄχρι τοῦ ἀπευθυσμένου καὶ τῆς ἕδρας διήκει. ^[5]

42 Ἡγεῖται δὲ τούτων ὁ πυλωρὸς λεγόμενος ἢ δωδεκαδάκτυλος· πυλωρὸς μὲν, ἀπὸ τοῦ παρακρατεῖν τὰ ἐν τῇ γαστρὶ παρακείμενα, ὅταν ἢ συνηγμένος· ὅταν δὲ ἀνεθῇ, τότε προστέλλεται κατὰ τῶν ἐντέρων παραπλησίως σφιγκτήρι· δωδεκαδάκτυλος δὲ λέγεται ἀπὸ τοῦ μεγέθους, τοσούτων τυγχάνων δακτύλων· νευρώδης καὶ παχύς. Τούτῳ συνάπτει ἡ λεγομένη νῆστις σαρκωδεστέρα παρὰ τὰ ἄλλα ἔντερα σπανίζουσα τροφῆς κατὰ τὸ πλεῖστον· διὸ καὶ νῆστις προσαγορεύεται. ^[5]

44 Ἐξῆς δὲ κεῖται τὰ λεπτὰ καλούμενα ἔντερα ἐπιμήκη πολυεῖλητα τρεῖς καὶ δέκα που πήχεων τὸ μῆκος· κεῖται δὲ ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν ταῦτα κατὰ τοῦ ὑπογαστρίου.

45 Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, τό τε τυφλὸν καλούμενον ἔντερον, καὶ τὸ κόλον ἐκπέφυκε κατὰ τὸ αὐτό, καὶ τὸ μὲν τυφλὸν, ἐπὶ εὐθείας ἐπὶ τὸν βουβῶνα τὸν δεξιὸν νεῦον, τῷ πέρατι ἀποκεκλεισμένον· τὸ δὲ κόλον ἐκφυὲν κατὰ τὴν δεξιὰν λαγόνα ἄνωθεν ἐπιπίπτει κατὰ περιαγωγὴν ὡς ἐπὶ ἥπαρ καὶ ὑποχόνδριον πιοειδῶς ἀγόμενον· ἐνεχθὲν δὲ ὡς ἐπὶ σπλῆνα καὶ εὐώνυμον λαγόνα συνάπτει ὀπισθεν τῷ ἀπευθυσμένῳ. ^[5]

46 Τοῦτο δὲ τινες καὶ τὴν κάτω κοιλίαν ἐνόμισαν.

47 Ἐν τούτῳ καὶ ἡ τροφή τὸ πλεῖστον εἰς κόπριον μεταβάλλεται.

48 Τὸ δὲ ἀπευθυσμένον, μετὰ ταῦτα ὑπάρχει σαρκωδέστερον ἐπὶ εὐθείας τεταμένον, κατὰ ὃ καὶ οὕτως ὠνόμασται. Καταλήγει δὲ εἰς τὸν δακτύλιον καὶ σφιγκτήρα, τὸν μὲν νευρώδη καὶ σκληρὸν, τὸν δὲ σαρκώδη καὶ ῥυσὸν, ἐπὶ πᾶσι τεταγμένον.

50 Μέσα δὲ τῶν ἐντέρων τέτακται τὸ καλούμενον μεσέντερον· τὸ δὲ αὐτὸ, καὶ μεσάριον καλεῖται.

51 —Οἱ δὲ νεφροὶ κεῖνται μὲν κατὰ τοὺς τῆς ῥάχεως τελευταίους σφονδύλους, ἀριθμῷ δύο, σχήματι περιφερεῖς, χροιά φαικώδεις, καὶ ποσῶς ὑπότεφροι, ὧν ὁ δεξιὸς ἀνωτέρω βραχὺ καὶ μείζων εὐρίσκεται, τῇ συγκρίσει πυκνοὶ καὶ ψαφαροὶ, καίριοι δὲ κατὰ τὰς τρώσεις, ὡς καὶ θάνατον ἀπεργάζεσθαι.

52 Κατὰ δὲ τὰ ἔνσιμα ὑμένας ἔχουσι κατατετρημένους ἡθμοειδῶς, ἀπὸ ὧν δύο πόροι κατὰ τὴν κορυφὴν τῆς κύστεως συνάπτουσι, διὰ ὧν τὸ οὖρον ἐκδίδεται εἰς τὴν κύστιν, καὶ οὕτως ἐκκρίνεται.

53 —Ἄνωθεν δὲ τοῖς ἐντέροις ἐπίκειται διεκτεταμένος ὁ ἐπίπλους, σῶμα πιμελῶδες καὶ ὑμενῶδες, διηρημένος.

54 Κατεσκεύασται δὲ ὡς ἂν τοῖς ἐντέροις ἐπιπλέον εἴη μάλαγμα πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ περιέχοντος αὐτὰ σκληρίαν περιτοναίου.

55

Ἦστι δὲ ἀκίνδυνος ἔν τε ταῖς τομαῖς, καὶ ταῖς τρώσεσιν. Οἱ δὲ σπερματικοὶ πόροι παρὰ τοὺς νεφροὺς κατίασι τέσσαρες· δύο μὲν ἐπὶ εὐθείας τείνοντες, οὓς καὶ παραστάτας τινὲς ἀδανοειδεῖς ἐκάλεσαν· δύο δὲ κισσοειδεῖς διὰ τὸ κισσοῦ τρόπον περιστρέφεσθαι.

57 Ἐν τούτοις καὶ τὸ γόνιμον ἀποτελεῖται σπέρμα, χαλαζῶδες καὶ παχὺ, οὓς καὶ γονίμους φλέβας τινὲς ὠνόμασαν· ἐν δὲ τοῖς ἑτέροις ἄγονον καὶ λεπτὸν ὃ συναποκρίνεται τούτῳ ὑπὲρ θρέψεως αὐτοῦ.

58 Πλὴν συζυγέντα ἐξ ἑκατέρου μέρους κατίασιν ἀπὸ τῆς ῥάχεως ἀνά δύο· καὶ τὰ μὲν ἄγονα συνεμφύεται τῷ τραχήλῳ τῆς κύστεως· τὰ δὲ κισσοειδῆ διὰ τῶν βουβώνων εἰς τοὺς χιτῶνας τῶν διδύμων παρὰ ἑκάτερα· ὅθεν οἱ εὐνουχισθέντες σπερμαίνουσι μὲν, ἄγονον [δὲ] ἐκ τῶν ἀδανοειδῶν, τῆς ἐκ τῶν κισσοειδῶν ἀποκρίσεως οὐ δυναμένης σῶζεσθαι διὰ τὴν πῆρῳσιν τὴν περὶ τοὺς διδύμους. ^[5]

59 —Ὅσχεος δὲ καλεῖται καὶ τὸ ὅλον χάλασμα, ἐν ᾧ οἱ δίδυμοι, ἰδίως δὲ τὸ ἕξῳθεν σαρκῶδες.

60 Σύγκειται δὲ ἐκ χιτῶνων δύο, τοῦ μὲν ἕξῳθεν δαρτοῦ καὶ ῥυσοῦ, τοῦ δὲ ἕσῳθεν ἐλυτροειδοῦς.

61 Ὁ μὲν οὖν ὅσχεος καὶ δαρτὸς κοινῶς ἑκατέρους συμπεριελιφότες συνάπτουσι πρὸς τὰ ὑπερκείμενα· ὃ δὲ ἐλυτροειδὴς ἑαυτῷ συνῆπται, καὶ σφαιρικῶς ἐν κύκλῳ περιείληφε τοὺς διδύμους, ἰδίᾳ κατὰ ἓνα συνέχων. Αὐτοὶ δὲ οἱ δίδυμοι ἀθαρῶδεις εἰσὶ τὴν σύγκρισιν, καὶ δίυγροι ποσῶς ὑμένι περιεχόμενοι νευρώδει προστυπεῖ.

63 —Τῆς δὲ γυναικὸς τὸ γεννητικὸν μόριον, ἐξαιρέτόν ἐστι * πρὸς τὴν τυπὴν * τῶν ἀγγείων.

64 Ἡ δὲ καλουμένη μήτρα κεῖται μεταξὺ κύστεως καὶ ἀπευθυσμένου, τούτῳ μὲν ἐπικειμένη, τῇ δὲ κύστει ὑποκειμένη, τῷ σχήματι σικύᾳ ἱατρικῇ παραπλησία, ἔνθα καὶ αἱ συνουσίαι περαιοῦνται. Φλέβες μὲν εἰσιν ἀγγεῖα περιεκτικὰ αἵματος, διὰ ὧν τὸ αἷμα εἰς πάντας τοὺς τοῦ σώματος τόπους παραπέμπεται· ἀρτηρίαι δὲ εἰσιν ἀγγεῖα περιεκτικὰ αἵματος μὲν ποσῶς, πνεύματος δὲ πλέον πολὺ, ἐν οἷς ὁ σφυγμὸς γίγνεται· καὶ τὸ ἀπὸ καρδίας ἐκθλιβόμενον πνεῦμα διὰ αὐτῶν εἰς ὅλον τὸν ὄγκον ἀναδίδεται.

66 —Πιμελή ἐστι παρέκχυμα λευκὸν, λιπῶδες, ὃ καὶ στέαρ καλοῦσιν.

67 —Ἀδένες εἰσὶ συστροφαὶ ποσῶς πιμελώδεις, καὶ σαρκῶδεις ἰδίως κατακεχωρισμέναι εἰς τοὺς κοίλους τόπους, μασχάλας λέγω καὶ βουβῶνας, ἔτι δὲ καὶ μεσεντέριον.

68 —Ὅστᾱ ἐστι συγκρίσεις στερεαὶ καὶ ἄναιμοι καὶ ἀναίσθητοι, διὰ ὧν αἱ τε πρακτικαὶ καὶ αἱ ἐρριστικαὶ κινήσεις συντελοῦνται.

69 —Μῦς ἐστι σῶμα ναστὸν καὶ πεπυκνωμένον, οὐχ ἀπλοῦν, ἀλλὰ μετέχον καὶ νεύρων, καὶ φλεβῶν, καὶ ἀρτηριῶν, οὐκ ἄμοιρον αἰσθήσεως, ἐνέργειαν ἔχον προαιρετικῆς κινήσεως.

70 —Χόνδροι δὲ εἰσι συγκρίσεις μεταξὺ ὀστέων καὶ νεύρων· ὀστέων μὲν γάρ εἰσιν ἀπαλώτεροι· νεύρων δὲ σκληρότεροι, μάλιστα τοῖς ἀπολήγουσι τῶν ὀστέων συμφυεῖς τυγχάνοντες.

71 —Νεῦρόν ἐστιν ἀπλοῦν σῶμα καὶ πεπυκνωμένον, προαιρετικῆς κινήσεως αἷτιον, δυσαίσθητον κατὰ τὴν διαίρεσιν.

72 Κατὰ μὲν οὖν τὸν Ἑρασίστρατον καὶ Ἡρόφιλον, αἰσθητικὰ νεῦρα ἔστιν· κατὰ δὲ Ἀσκληπιάδην οὐδὲ ὅλως.

73 Κατὰ μὲν οὖν τὸν Ἑρασίστρατον δισσῶν ὄντων τῶν νεύρων αἰσθητικῶν καὶ κινητικῶν, τῶν μὲν αἰσθητικῶν ἃ κεκοίλανται ἀρχὰς εὖροις ἂν ἐν μήνιγξι, τῶν δὲ κινητικῶν ἐν ἐγκεφάλῳ καὶ παρεγκεφαλίδι. Κατὰ δὲ τὸν Ἡρόφιλον ἃ μὲν ἐστὶ προαιρετικὰ, ἃ καὶ ἔχει τὴν ἔκφυσιν ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου μυελοῦ, καὶ ἃ μὲν ἀπὸ ὁστοῦ εἰς ὁστοῦν ἐμφύεται, ἃ δὲ ἀπὸ μυὸς εἰς μῦν, ἃ καὶ συνδεῖ τὰ ἄρθρα.

75

—Μυελός ἐστὶν οὐσία λιπώδης καὶ ἄναιμος, διαπαντὸς ὑπὸ ὀστέων περιεχόμενος.